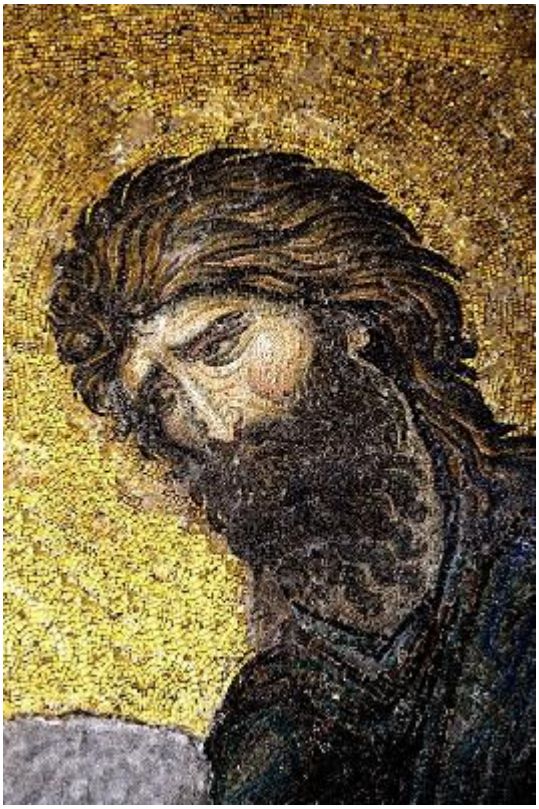
07.01.2013 г. / 10:46:20

Вяра

20.01 по еретическия, †07 януари по църковния календар - Събор на свети пророк, предтеча и кръстител Господен Иоан

Събор на свети Иоан, Предтеча и Кръстител Господен

Свети Пророк, Предтеча и Кръстител Господен Иоан. Фрагмент от стара ромейска мозайка в събора ''Света София'', Константинопол

На следващия ден, след празника на свето Богоявление, Църквата още от най-първите си времена извършва празника на събора на честния и славния пророк Иоан, Предтечата и Кръстителя на Господа. И напълно подобаващо е да се почете със специален празник този, който послужил на тайнството на

Божественото кръщение, като възложи ръката си върху главата на Владиката на всички. И така, след празника на Кръщението Господне, съборно се почита и се прославя с песнопения Кръстителят. А самата дума “събор” означава, че народът се събира в църквата, за да извърши богослужение в чест и за похвала на сега прославяния велик Предтеча и Кръстител Иоан. Макар, че такъв събор се е извършвал и се извършва във всички храмове по вселената, но с особена тържественост се извършва в храмовете, които са посветени на името на Кръстителя, както това било преди в неговия храм до Иордан, на мястото, на което той кръстил Христа; и - в Севастия , където той бил погребан, след като Ирод го убил; и - в Антиохия, където най-напред била донесена дясната му ръка от свети евангелист Лука; а също - и в Цариград, където впоследствие тази ръка била пренесена от Антиохия и където с особена тържественост се празнувал съборът на Кръстителя, тъй като неговата ръка била донесена в самото навечерие на светото Богоявление, когато става освещаването на водата: сякаш тогава сам Кръстителят дошъл невидимо на освещението на водите и голяма радост и ликуване изпълнили царя и целия народ. Затова тогава на следващия ден, след Богоявление Господне, с голяма тържественост бил отпразнуван съборът на Кръстителя и продължил да се празнува така. И ние с духовна радост празнуваме събора на великия Предтеча и Кръстител Иоан, като го молим да умолява за нас Владиката Христа, да ни събере Той в тържествуващата църква, във вечния неръкотворен храм на небето, където да чуваме гласа на празнуващите и да извършим празненство в чест на вечното явяване на Бога. И там да се насищаме с Христа чрез съзерцанието на Божието лице, което Той явно показва на Своите светии, и да славим с всички небесни ликове Отца и Сина и Светия Дух, во веки, амин!

Тропарь Предтечи

глас 2

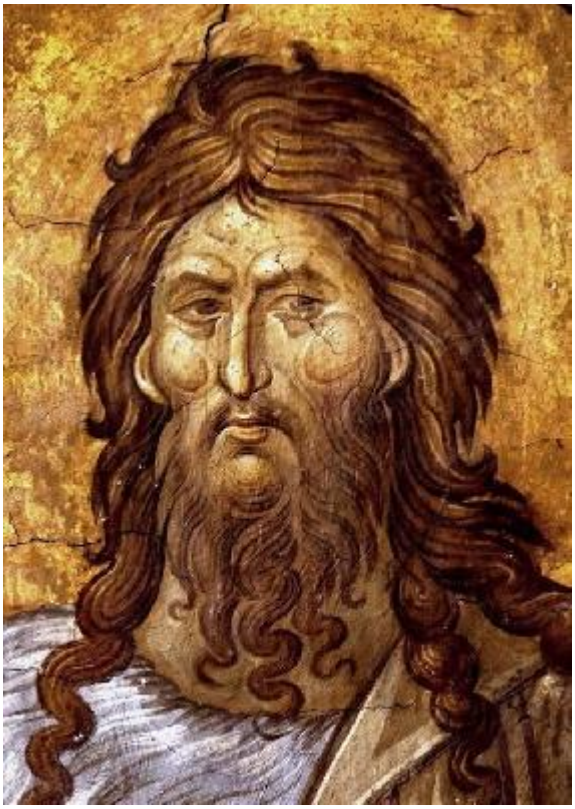
Память праведнаго с похвалами,/ тебе же довлеет свидетельство Господне, Предтече:/ показал бо ся еси воистинну и пророков честнейший,/ яко и в струях крестити сподобился еси Проповеданнаго. Темже, за истину пострадав, радуяся,/ благовестил еси и сущим во аде Бога, явльшагося плотию,/ вземлющаго грех мира// и подающаго нам велию милость.

Кондак Предтечи

глас 6

Плотскаго Твоего пришествия убоявся,/ Иордан страхом возвращашеся;/ пророческое же служение исполняя,/ Иоанн трепетом спряташеся;/ Ангельския чини ужасахуся,/ зряще Тя, во струях плотию крещаема;/ и вси, сущии во тьме, озаряхуся,// воспевающе Тя, явльшагося и просветившаго вся.

Сказание за дясната ръка на свети Иоан Предтеча, която кръсти Господа

Свети Иоан Предтеча.
Фрагмент от стара стенопис.
Косово, Сърбия

След като главата на свети Иоан Предтеча, Кръстителя на Господа, била отсечена от беззаконния цар Ирод, честното му тяло било погребано от неговите ученици близо до гроба на пророк Елисей, в прочутия самарийски град Севастия. А когато светият евангелист Лука, проповядвайки Христа и обхождайки много страни и градове, дошъл в Севастия, като имал намерение да замине оттук за своя роден град - Антиохия, на апостола дошло наум да вземе със себе си и да отнесе в Антиохия тялото на светия Предтеча. То било нетленно и цяло, но да се вземе било невъзможно, понеже жителите на Севастия ревностно почитали мощите на Кръстителя и грижливо ги пазели. Поради това свети евангелист Лука можал само да отдели от светото тяло на Предтечата неговата дясна ръка, която кръстила нашия Владика - Господ Иисус Христос. Нея той и донесъл със себе си в своя град Антиохия, като някое скъпоценно съкровище, с

което желаел да се отблагодари на Антиохия, заради своето възпитание, което получил в този град. От това време светата ръка на Кръстителя се пазела с голямо благоговение от антиохийските християни и чрез нея се извършили немалко чудеса. След като изминало много време, на царския престол се възкачил Юлиан Отстъпник, който явно се отрекъл от Христа и се покланял на идолите. Той започнал да преследва Божията Църква, както по-рано езическите императори преследвали християните. Но Юлиан гонел и умъртвявал не само живите християни, а въставал с ярост и срещу умрелите. Изваждал от гробовете и изгарял останките на светиите, които пострадали за светата вяра, а Божиите храмове и светините обръщал в пепел.

Веднъж той дошъл и в Антиохия, за да принесе там гнусните жертви на своя мерзък бог Аполон, чийто идол се намирал близо до града - в местността, наричана Дафни, и за да преследва християните и да изгори тези техни светини, които му се удаде да открие. Когато чули за неговото пристигане, антиохийските християни побързали да скрият светата ръка на Кръстителя в една градска кула, наречена Хония, за да не би гонителят да я поругае и да я изгори. След като пристигнал в Антиохия и причинил много зло на християните, Юлиан започнал да издирва ръката на Кръстителя. Но когато опитите му да я намери останали напразни, той изпратил заповед в палестинския град Севастия, с която нареждал цялото тяло на Кръстителя - което се намирало там, с изключение на главата и ръката, - а също и гробницата и храмът на светия Предтеча, да бъдат предадени на разрушение и огън. Някои източници споменават, че е било изгорено не тялото на Кръстителя, а нечие друго, тъй като Иерусалимският патриарх, като узнал навреме за заповедта на Юлиан, тайно взел от гроба мощите на Кръстителя и ги изпратил да се пазят в Александрия. Вместо тях той положил в гроба костите на един мъртвец,

които, според думите на Метафраст, били изгорени вместо мощите на Кръстителя, заедно с неговия ковчег и храм.

След като този беззаконен цар загинал и истинската вяра отново възсияла в света, тогава и ръката на светия Предтеча била изнесена от кулата, в която била скрита, подобно на светилник под крина. Отново християните започнали да ѝ въздават почитание и отново, както преди, започнали да се извършват чрез нея много чудеса. Ще съобщим за едно от тези чудеса.

В околностите на град Антиохия живеела огромна и страшна змия, която езичниците боготворели и на която ежегодно като на бог принасяли жертви. За жертва обикновено се определяла някоя непорочна девица, която предавали на змията в присъствието на целия народ, който наблюдавал зрелището от специално за това направени места, недалече от пещерата на змията. Змията изпълзявала от пещерата и предизвиквала всеобщ ужас със своя страшен вид, със своето съскане и широко отворена паст, а след това хващала дадената ѝ жертва и като я разкъсвала, я поглъщала. Определяло се по жребий коя от дъщерите на антиохийските граждани да бъде принесена в жертва. Една година жребият се паднал на дъщерята на един от антиохийските християни. Той със сълзи се молел на Христа Бога и на Неговия свят Кръстител да избавят дъщеря му от тази жестока смърт. А когато вече настъпвал денят на този гнусен празник, бащата с вопли и ридания въззовал към Бога и призовал на помощ свети Иоан Кръстител. Той отишъл до храма на Иоан Кръстител, където се пазела ръката на Кръстителя, и горещо помолил ключаря да му отвори храма и да го пусне да се поклони на честната и свята ръка. А това той направил с тайна цел, заради която бил сложил в пазвата си няколко златни монети. Когато започнал да извършва поклони пред ковчега, в който се пазела светата ръка, тогава изведнъж, сякаш неочаквано, от пазвата му се

изсипали монетите. Ключарят, който обичал парите, се втурнал да събира монетите, а в това време оня християнин, целувайки ръката на Кръстителя, тайно откъснал със зъбите си една част от малкия му пръст, скрил го у себе си и след като се помолил, излязъл и отнесъл частта от пръста със себе си. Когато настъпил денят, в който девицата трябвало, без да има някаква вина, да бъде предадена на смърт, и когато народът в полунощ се струпал да гледа зрелището, там отишъл и бащата, водейки дъщеря си към мястото на жертвоприношението и молейки се в душата си на Бога тя да бъде спасена. И ето - страшната змия изпълзяла от пещерата си, съскаща и раззинала паст, и започнала да се приближава към приготвената за нея жертва, готвейки се да я погълне. Но бащата не се отделял от дъщеря си, като в същото време призовавал на помощ Всевиждащия Спасител Христа и Неговия Кръстител.

Когато змията допълзяла съвсем наблизо и още по-широко разтворила уста, бащата хвърлил светия пръст на Кръстителя в змиината уста и змията мигновено издъхнала. По такъв начин била спасена девицата от жестоката смърт, а нейният баща с радостни сълзи и с висок глас благодарял на Спасителя и на светия Му Кръстител, като открил на целия народ какво велико чудо извършил Господ. Присъстващият народ, като видял, че змията е мъртва, а девицата - жива и възхваляваща заедно със своя баща Бога, много се удивил и се ужасил от това славно чудо, а после радостно и единодушно прославил Единия Истинен Бог, Който живее на небето и милостиво поглежда към смирените. Тогава в Антиохия настанало голямо празненство и тържество, защото мнозина езичници се присъединили към християните и повярвали в Христа Бога. А на мястото, където станало това велико чудо, била издигната голяма и прекрасна църква на името на свети Иоан Кръстител. Разказват, че в деня на празника на Въздвижението на

честния Господен Кръст в тази църква архиереят издигал и честната ръка на Кръстителя, при което тя понякога оставала в право положение, а понякога се огъвала: първото предзнаменувало, че ще има голям урожай на жито и на всякакви плодове, а второто - че годината ще е неплодородна и ще има глад.

ЧЕТИ-МИНЕИТЕ

„**Името Иоан** (от гръцки) означава "**благодат Божия**"“). Православния празник, празнуван в чест на Св. Иоан Кръстител, който предрича идването на Исус Христос и дава Свето кръщение в река Йордан. Отбелязва се неподвижно на 20.01 (7 януари по православния църковен календар). Понеже главната задача в живота на светия Господен Кръстител Иоан е изпълнена в деня на йорданското Богоявление, от дълбока древност светата Църква е отредила за неговото възпоменание следващия ден подир този велик празник. Той е наречен негов "събор", защото на това богослужебно тържество всички вярващи са призовани да се съберат за молитвена прослава на този "*най-голям между родените от жени*" (Мат. 11:11) Божи пророк и праведник. Паметта му се чествува няколко пъти през годината, но най-тържествено се празнува на 20.01 (7 януари по православния църковен календар).

Между евангелските личности, които са окръжавали Спасителя, Неговият велик Предтеча заема изключително място, както по начина на своето идване на света, така и по своето неповторимо служение.

Бележит и единствен е неговият принос при покайната проповед и кръщаване на юдеите, подготвяни за посрещането на очаквания Месия - Христос.

Неговата трагична раздяла с грешния иродовски свят в окървавената тъмница на Махеронската крепост също полага особен печат и ореол на мъченическото му 34-годишно земно поприще.

Между всички останали пророци той се отличава още и с това, че е имал предназначението да посочи с ръка Тогова, за Когото е пророкувал на света.

Този необикновен Божи избраник, който блести с многобройните си достойнства на границата между двата Завета, притежавал такава нравствена чистота, че по-скоро би могъл да бъде наречен ангел, отколкото човек. Затова и християнските иконописци го изобразяват с крила над препасаното с кожен ремък пустинническо облекло от камилска вълна.

На неговото строго въздържание подражавали най-великите християнски подвижници, а неговата доблестна смърт вдъхновявала всички мъченици през време на гоненията срещу християнската вяра.

---

buditeli.info © 2017